

СИЛАБУС КУРСУ
«Диференціальна психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП «Практична психологія»),
ОПП «Психологія розвитку особистості»)
педагогічного факультету

Назва курсу	Диференціальна психологія
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-11
Контактна інформація щодо викладача	Лапченко Інна Олександрівна i.o.lapchenko@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди з 14.00 до 17.00
Сторінка курсу	https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=4294
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Загальна психологія з практикумом», «Психодіагностика», «Психофізіологія та психосоматика», «Вікова психологія» «Психологія розвитку та вікова психологія»
Мета та завдання курсу	Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета – формування системи знань про індивідуальність, про індивідуальні відмінності особистості. Завдання дисципліни – розширити діапазон знань студентів про теоретичні підходи до розуміння структури і закономірностей розвитку індивідуально-типологічної сфери особистості, характеристику та сутність відмінностей в індивідуально-типологічній сфері індивіду; оволодіти основними знаннями з теорій походження індивідуально-типологічних відмінностей.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: загальна психологія з практикумом, історія психології, анатомія і фізіологія нервової системи, фізіологія ЦНС і ВНД, психодіагностика, психологія розвитку та вікова психологія, порівняльна психологія, гендерна психологія, етнопсихологія.
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Диференціальна психологія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Диференціальна психологія як галузь знань: предмет, історія, методи» аналізуються предмет, завдання, методи диференціальної психології; розкривається понятійний і термінологічний апарат дисципліни; висвітлюються теорії походження індивідуальних відмінностей людини. У змісті другого модуля «Характеристика індивідуально-типологічних відмінностей особистості» розкриваються функціональна асиметрія мозку як основа індивідуальних відмінностей, індивідуальні відмінності психічних процесів, здібностей і інтелекту, висвітлюються стильові відмінності особистості, психологічний захист та поведінка особистості у складних ситуаціях, групові та типологічні відмінності людини
Чому це актуально,	Опанування курсом дає можливість оволодіти уміньми аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати

цікаво чи важливо?	шляхи їх розв'язання, сформувати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, набути навичок обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Диференціальна психологія» є вибірковою з циклу професійної підготовки.
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець оволодіє основним теоретичними положеннями, які визначають і описують індивідуальні відмінності між людьми, їхні чинники, що сприятиме більш глибокому розумінню психологом себе самого та неповторності свого клієнта.
Очікувані результати навчання	<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. • ФК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій • ФК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання • ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань • ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги • ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки
Методи навчання	Поєднання активних та інтерактивних методів: розгляд ситуацій, виконання творчих завдань, рольові ігри, тестування і самотестування, аналіз візуального матеріалу тощо. Розв'язання психодіагностичних завдань.
Перелік основних практичних завдань	<p style="text-align: center;">Модуль 1. «Диференціальна психологія як галузь знань: предмет, історія, методи»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творча робота «Чи може існувати індивід, який не став особистістю, і чи може бути особистість без її конкретного носія, тобто без індивіда?» 2. Творча робота: Підберіть у науковій літературі різні визначення індивідуальності. Проаналізуйте їх та сформулюєте власне визначення. 3. Підібрати самостійно ситуацію і проаналізувати реакцію не менше 3 людей на неї. Пояснити отримані результати (відмінності у реакціях або їх однотипність). <p style="text-align: center;">Модуль 2. «Характеристика індивідуально-типологічних відмінностей особистості»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підібрати методики дослідження міжпівкульної асиметрії (домінуючої півкулі) та застосувати дві з них, зробити опис отриманих результатів. 2. Визначити власну структуру інтелекту за методикою Р. Амтхауера. Зробити опис отриманих результатів. Застосувати інші методики на інтелект серед досліджуваних.

	<p>3. Визначити власні захисні механізми за методикою Р. Плуткіка. Зробити опис отриманих результатів. Визначити психологічні захисти у бажаючих респондентів.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анастаси А. Дифференциальная психология. Индивидуальные и групповые различия в поведении. М.: Апрель-Пресс, 2001. 745 с. 2. Диференційна психологія / За загальною редакцією акад. С.Д. Максименка. Підручник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 600 с. 3. Дорфман Л.Я. Метаиндивидуальный мир: Методологические и теоретические проблемы. М., 2005. 4. Дружинин В.Н. Психология общих способностей. М., 2015. 5. Егорова М. С. Психология индивидуальных различий. М.: Планета детей, 2017. 325 с. 6. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / за ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. 320 с. 7. Ильин Е.П. Психология индивидуальных различий. СПб., 2004. 8. Кондрашихина О.А. Дифференциальная психология: Учеб. пос. К.: Центр учебной литературы, 2009. 232 с. Режим доступа: https://studfile.net/preview/5843113/ 9. Купер К. Индивидуальные различия. М.: Аспект-Пресс, 2000. 526 с. 10. Либин А.В. Дифференциальная психология: на пересечении европейских, российских и американских традиций. М.: Смысл, 2000. 534 с. 11. Мазяр О.В. Диференціальна психологія : модульний курс : навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 284 с. Режим доступа: http://eprints.zu.edu.ua/33803/1/Мазяр_Диференціальна%20психологія.pdf 12. Максименко С. Д., Зайчук В. О. та ін. Загальна психологія. Режим доступа: http://194.44.152.155/elib/local/sk676290.pdf 13. Маноха І.П. Психологія потаємного "Я". К., 2001. 14. Машков В. Н. Дифференциальная психология челове-ка. Питер, 2008. 288 с. 15. Нартова-Бочавер С.К. Дифференциальная психология. М.: Флинта-МПСИ, 2003. 280 с. 16. Палій А.А. Диференціальна психологія. Режим доступа: https://westudents.com.ua/knigi/499-diferentsalna-psihologiya-paly-aa.html 17. Психология индивидуальных различий. Хрестоматия / Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер и В.Я.Романова. М.: ЧеРо, МПСИ, 2006. 776 с. 18. Райгородский Д.Я. Психология и психоанализ характера. Хрестоматия по психологии и типологии характеров. Самара, 2002. 19. Смирнов В.М. Нейрофизиология и высшая нервная деятельность детей и подростков. М., 2002. 20. Туриніна О.Л., Варлакова Є.О. Диференціальна психологія. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012. 136 с.
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо деделайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням</p>

	із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом.																				
Політика оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру</p> <table border="1" data-bbox="358 338 1567 682"> <thead> <tr> <th data-bbox="370 344 951 527">Вид діяльності</th> <th data-bbox="951 344 1170 527">Максимальна кількість балів за одиницю</th> <th data-bbox="1170 344 1373 527">Кількість одиниць до розрахунку</th> <th data-bbox="1373 344 1567 527">Всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="370 527 951 569">Робота на практичному занятті</td> <td data-bbox="951 527 1170 569">5</td> <td data-bbox="1170 527 1373 569">8</td> <td data-bbox="1373 527 1567 569">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="370 569 951 611">ІНДЗ</td> <td data-bbox="951 569 1170 611">10</td> <td data-bbox="1170 569 1373 611">4</td> <td data-bbox="1373 569 1567 611">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="370 611 951 653">Модульна контрольна робота</td> <td data-bbox="951 611 1170 653">10</td> <td data-bbox="1170 611 1373 653">2</td> <td data-bbox="1373 611 1567 653">20</td> </tr> <tr> <td colspan="4" data-bbox="370 653 1567 682" style="text-align: right;">максимальна кількість балів 100 (залік)</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="358 682 1567 787">Форма підсумкового контролю успішності - залік Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять</p>	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього	Робота на практичному занятті	5	8	40	ІНДЗ	10	4	40	Модульна контрольна робота	10	2	20	максимальна кількість балів 100 (залік)			
Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього																		
Робота на практичному занятті	5	8	40																		
ІНДЗ	10	4	40																		
Модульна контрольна робота	10	2	20																		
максимальна кількість балів 100 (залік)																					